

Movitz

Movitz nr. 34, augusti 2013

Svenska Hornsällskapetets medlemstidning

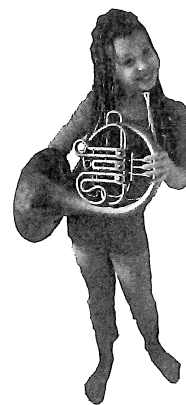

Svenska
Hornsällskapet
20 år

Naturhornet
- en kärlekshistoria

Innehåll

- 3 Ordföranden har ordet
- 4 Årsmötet i Kiruna
- 8 Hornsektionen: Marinens Musikkår
- 10 Kerstin Ripa – naturhornist
- 14 Hornfest i Bjerkely
- 16 Lärarintervju med Anna Ström
- 19 In Memoriam: Martin Florin

Emma Andersson, sid 7

STYRELSE

Helena Sandström, ordförande
helena@svenskahorn.se
070-273 44 94

Emma Wahlström, sekreterare
emma@svenskahorn.se

Annamia Larsson, kassör
annamia@svenskahorn.se

Börje Andersson, ledamot
borje@svenskahorn.se

Orvar Johansson, ledamot
orvar@svenskahorn.se

Anton Laitila, suppleant
anton@svenskahorn.se

P-O Winberg, suppleant
p-o@svenskahorn.se

Anneli Nielsen, valberedning
(sammankallande)

Sofia Nilsson, valberedning

Annmari Wangin, valberedning

Vakant, revisor

TIDNINGSGRUPP

Hans-Erik Holgersson, redaktör
paula.holger@gmail.com

Anita Andersson
a.anita@telia.com

Jonatan Olofzon
jonatan@svenskahorn.se

Eileen Thormodsen
eileen@svenskahorn.se

Ulrik Bylander
ulrik@svenskahorn.se

Eva-Tea Lundberg, layout
evatea@svenskahorn.se

Thomas Lindgren, webmaster
webmaster@svenskahorn.se

UTGIVARE
Svenska Hornsällskapet

TRYCKERI
Litorapid AB, Göteborg

ISSN 1107-8700

BLI MEDLEM!

Är du inte redan medlem, eller känner du någon som borde vara det? Läs om våra aktuella medlemsförmåner och avgifter på www.svenskahorn.se eller kontakta någon i styrelsen.

PÅ OMSLAGET

Kerstin Ripa, naturhornist
Foto: Elias Gammelgård

Ordföranden har ordet

Hej alla hornvänner!

I skrivande stund är det en vecka kvar till majbrasan och snön har de senaste dagarna töat undan med en väldigt fart och man har börjat sopa bort gruset från gatorna här i Umeå. Jag såg de första tussilagona för en dryg vecka sedan och läste samtidigt att min hornvän Åsa Österdal sett blåsippor på Gotland. Vårt land är verkligen avlångt. I Skåne är det väl dags för vårsådden och i Kirunatrakten eller i varje fall i Riksgränsen fortsätter skidsäsongen ända framemot midsommar och det brukar vara jättefint att vara där och åka skidor kring Valborgsmässoafton.

Som de flesta känner till hade Svenska Hornsällskapet sitt årsmöte i Kiruna sista helgen i januari i år. Det blev en fantastisk upplutning kring det och vi var runt 60 personer som hade en jättefin helg tillsammans. Jag vill passa på att tacka alla som var där och bidrog på alla sätt med matlagning, logistik, fint spel, trevlig stämning och underhållning. Tack alla elever, lärare, föräldrar, proffs, amatörer och alldeles särskilt tack till Britt Wennberg för fint pianospel. Jag vill också rikta ett stort och varmt tack till Kiruna kulturskolas Ellen Bergström som oförtröttligt och med ett leende hjälpte oss med allt möjligt all sin vakna tid under helgen.

Svenska Hornsällskapet firar ju sitt 20-årsjubileum i år vilket vi bland annat uppmärksammade under årsmöteshelgen genom att framföra en specialskrivna fanfar komponerad av

Hans-Erik Holgersson där tonaliteten var byggd på Ess H Ess (SHS), i bästa hornsällskapsanda. Vi hade också en liten jubileumsmiddag med tacos och glass som var ett uppskattat inslag. Jag tror också att en av höjdpunkterna för många av våra besökare från södra Sverige var Jukkasjärvi ICEHOTEL. Hornkvartettävlingen var förstås en annan höjdpunkt. Det var jätteroligt att vi hade så många och bra kvartetter med på vår hornkvartettävling. Tyvärr hade vi ingen kvartett från Norrland med i Kiruna men vi jobbar på att ha minst en tävlande Norrlandskvartett till nästa år. Ni kan läsa mer och se lite bilder från helgen här i tidningen.

Under själva årsmötet valdes en ny tidningsredaktör då vår mycket uppskattade Eva-Tea valt att istället ta på sig uppgiften som layoutare för tidningen. Vår nya tidningsredaktör är Hans-Erik Holgersson. Ett mycket gott val då han har varit verksam i Svenska Hornsällskapet på flera poster tidigare och är en sån där fantastisk människa som alltid levererar och ofta mer än vad som förväntas. Välkommen Hans-Erik! Det valdes också en ny valberedning. Den nya valberedningen består av Anneli Nielsen (sammankallande), amatörhornist från Luleå, Annamari Wangin, hornlärare från Linköping samt Sophia Bergholm, hornstudent från Piteå. Årsmötet valde också en ny revisor, Martin Florin. Som många kanske känner till eller har läst på hemsidan så har han sorgligt och oväntat gått bort nyligen. Jag hann aldrig lära känna honom men har förstått att han var en hängiven hornentusi-

ast. Vi sänder från styrelsen våra varmaste hälsningar till hans vänner, nära och kära.

Hornsällskapet står i dagsläget utan revisor men valberedningen kommer behöva ta sig an uppgiften så att vi kan välja en ny revisor innan nästa årsmöte inför vilket revisorn har en viktig uppgift. Vi skall också försöka ta tag i det här med hornboken på allvar igen och det utsågs för ändamålet en grupp som skall rycka tag i det arbetet. Inledningsvis gäller att intervjua våra äldre hornister samt samla listor på alla hornister i våra svenska orkestrar. Är det någon av er som läser som skulle vara intresserad av att ingå i den gruppen och arbeta med insamlandet av material så hör gärna av er till mig. Kanske har just du en lista över hornister som suttit i din orkester?

Om vi blickar framåt så har vi närmast planerat en träff för våra norrländska hornelever i Skellefteå den 5 oktober. Nästa årsmöte är planerat att hållas i Umeå, preliminärt den första helgen i februari. Vi ber att få återkomma om det. Vidare så har danskarna bett att få skjuta på det nordiska hornsymposium som skulle hållas i Danmark 2014 eftersom IHS har sitt internationella hornsymposium i London samma år. Alla nordiska hornklubbar är tillfrågade om detta och har tillstyrkt. Nästa nordiska hornsymposium hålls alltså i Danmark 2015. Det innebär för Sveriges del att det blir vår tur att arrangera nordiskt hornsymposium nästa gång 2017. Vid det laget har vi i Norrlandsstyrelsen tackat för oss eftersom vi tackar för oss i sam-

band med årsmötet 2015 och det blir våra efterträdare som tar huvudansvaret för planeringen kring det.

För er som är intresserade av hornkurser har vi på hemsidan som vanligt lagt ut en förteckning av de kurser som finns att söka. Har vi missat någon kurs så hör gärna av er så att vi kan lägga till den på listan. Fortsätt också att höra av er om viktiga hornhändelser så att vi kan lägga in dem i vårt kalendarium på hemsidan.

Sofia och den gamla styrelsen var väldigt duktiga på att arbeta för att vi skulle bli flera och vi i nya styrelsen har ambitionen att vara lika duktiga. Eftersom Norrland inte är så välbefolkat med valthornister hoppas jag att alla ni där ute hjälper oss genom att berätta om att Svenska hornsällskapet finns, vår fina tidning Movitz, vår hemsida, och de trevliga hornister som man lärt känna och allt annat roligt på våra

årsmöteshelger. Varje ny medlem är värdefull. Hjälp oss att bli fler genom att berätta om hornsällskapet för alla hornister och hornentusister ni träffar! Apropå det så vi har uppmanats av tidigare och nuvarande medlemmar som mot sin vilja fallit ur vårt register på grund av att de glömt betala in medlemsavgiften att bli lite bättre på att påminna om det. Jag vill därför passa på att påminna om att det är det högtid att betala årets medlemsavgift för er som inte redan gjort det.

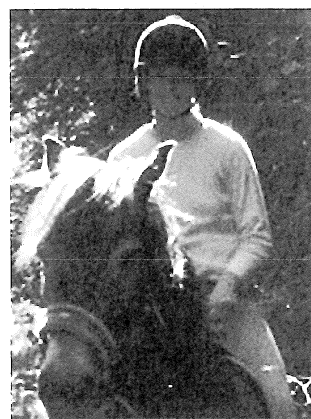
En sak som jag verkligen vill trycka på är det här med mailadresser. Genom att ange er mailadress hjälper ni SHS att kunna använda sina pengar till roligare saker än brevporto och det drar iväg någon tusenlapp eller två för varje brevutskick vi gör. Har du en mailadress som vi kan nå dig på eller har du kanske nyligen bytt mailadress? Maila då Annamia eller Helena i styrelsen

din mailadress så uppdaterar vi vår lista.

Till sist önskar jag alla en kreativ och musikrik men också solig och skön sommar. Kom ihåg att tacka varje dag för allt som är bra. Det gäller både smått som stort. Det är med kärlek och tacksamhet i hjärtat man blir lycklig.

Bästa hälsningar

ordförande *Helena*

KIRUNA

Svenska Hornsällskapets årsmöteshelg 2013

Text: Helena Sandström

Äntligen var det dags. Börje Andersson, som är hornlärare från Vidsel, hade redan på torsdagen åkt ner till Skellefteå för att göra i ordning bussen som skulle ta oss norrlänningar till Kiruna. Bussen hade han fått låna genom goda kontakter med EFS. Resan till Kiruna startade för umeborna tidigt, tidigt och man anslöt med ordföranden Helena i spetsen på fredagsmorgonen till den väntande bussen i Skellefteå där Skellefteåborna redan satt på plats.

Packningen i bilen från Umeå hade blivit så omfattande att man trots flera ompackningar hade fått lämna en hink med broccolisoppa nedgrävd i snön utanför musikskolan i Umeå. Man var därför lite försenade. Som tur var lyckades man till slut göra plats för hinken med Helenas laxsoppa som tillsammans med Börjes goda morots-soppa var planerad att serveras som middag första dagen.

En halvtimme efter ordinarie tidsplan kom man så iväg. På vägen norrut gjordes flera stopp för att plocka upp hornister efter vägen och vår fantastiska pianist Britt Wennberg från Piteå. Vi plockade även med flera lådor med notställ som vi fick låna från musikskolan i Luleå. Drygt en och halvtimme efter tidtabell anlände vi till Kiruna. Väl där åkte vi direkt till tågstationen för att hämta upp Linköpingsborna med Annamari Wangin i spetsen och den hornkvartett från Göteborg som Marie Andersson hade med sig. Som tur var var även tåget försenat så vi tajmade varandra precis.

Hornkvartetten från Malmö musikhögskola hade kommit till Kiruna med flyg dagen före och var redan inkvarterade på Frälsis, där vi ordnat gratis övernattnings för de tillresande som ville bo ”på golv”. Malmöiterna ombads därför gå och köpa te,

kaffe, saft och pålägg och duka fram fika till alla, vilket de hade gjort, så allt stod klart när bussen med norrlänningar, Linköpingsbor och göteborgare anlände. I bussen hade vi också med oss flera lådor bröd som Börje generöst fått av Polarbröd i Älvsbyn. När alla fått sitt fika gavs lite information om helgen.

Eftersom det var så många som anmält att de ville sova på golv fick vi även låna Kulturens hus och det bestämdes att linköpingarna skulle bo där och resterande stannade på Frälsis. Efter inkvartering samlades alla och spelade tillsammans på Hjalmar Lundbomsskolan, där vi fått låna lokaler för master class och ensemblespel.

På kvällen träffades vi i församlingsgården, som Kiruna församling generöst lät oss använda för våra sammankomster under helgen. Först åt vi soppa och sedan fick vi avnjuta förnämligt hornspel av Hans Larsson, som till vardags sitter som solohornist i Sveriges Radios symfoniorkester, med ackompanjemang från vår eminenta pianist Britt. Hans höll även ett föredrag om vad man bör tänka på när man värmer upp och hur man övar effektivt. Kiruna kulturskolas rektor Malin Rolund kom också förbi. Det hördes att hon var glad att vi var där och att hon verkligen uppskattade att Svenska Hornsällskapet valt att förlägga årsmöteshelgen till Kiruna. Hon hälsade oss varmt och hjärtligt välkomna och hoppades att alla skulle få en fin och minnesvärd vistelse i Kiruna.

För att anordna en sån här helg på en annan ort än där man bor själv behövs en bra kontakt med de som finns på orten och vi hade verkligen ett jättefint stöd av Kulturskolan i Kiruna. Vi fick bland annat använda deras kopieringsapparat och deras båda bilar hela helgen. Vi hade också jättemycket hjälp av vår ovärderliga stöttepelare Ellen som är hornlärare i Kiruna. Ellen använde all sin vakna tid den helgen med att hjälpa oss med allt möjligt som behövde göras. Hon åkte och köpte festis och bullar, låste upp lokaler, kopierade noter, skjutsade folk till och från flyget, lånade ut sitt gästrum, sin dator och skrivare och fanns behjälplig när som helst för saker som behövde göras och som ibland dök upp i sista stund. Vi sänder ett hjärtligt och varmt tack till Kiruna kulturskola och alldeles speciellt till Ellen för

Det var även vinterfestival i Kiruna under helgen så det bjöds bland annat på renrajd, snöskulpturtävling, skoterkörning och hundspann.

Konserten avslutades med alla hornister på scenen där man spelade hornsällskapets jubileumsfanfar.

all hjälp under hornhelgen. Det var verkligen guld värt. Som tack är Ellen är inbjuden som VIP-gäst till SHS årsmöte 2014 i Umeå!

Under lördagen var det inplanerat ensemblespel för de yngre eleverna och master class för de äldsta eleverna. Det var även vin-

terfestival i Kiruna under helgen så det bjöds bland annat på renrajd, snöskulpturtävling, skoterkörning och hundspann. Varje grupp bestämde själva om de ville ta en paus för att gå ut och delta i några av dessa aktiviteter. Många av de äldre valde att öva inför hornkvartetttävlingen men de yngsta, som inte orkade spela så långa pass, gjorde paus bland annat för att titta på renrajden. Börje, Emma och Helena spelade på eftermiddagen på snöskulpturtävlingens prisutdelning. Det var mer än 20 grader kallt och man spelade en fanfar för tre näverlurar komponerad

Avslutningsnumret i Stadshuset

av Börje som slutade på trestrukna c. En hjälteinsats.

Efter det var det dags för hornkvartetttävlingen. Linköping dominerade stort i antal medverkande i tävlingen och de tog också hem priset i mellanklassen. Malmögänget tog i ensamt majestät hem förstapriset i den äldsta klassen efter ett riktigt bra framförande. Göteborgskvartetten deltog i mellanklassen och spelade jättefint men hade på grund av sjukdom fått sätta in Marie som var lärare och kunde därför inte konkurrera om vinsten. Alla fick värdefull feedback av juryn som bestod av våra proffs, som med Annamia i spetsen gjorde ett jättefint arbete.

Lördagkvällens konsert i Kiruna kyrka bjöd på flera nummer där våra tre professionella hornister

Thomas Ekman, Annamia Larsson och Hans Larsson samt vinnarkvartetten från Malmö musikhögskola medverkade. De passade på att väva in lite hornhistoria i presentationen och pratade bland annat om utvecklingen från naturhornet till ventilhornet.

Annamia spelade Gustaf Adolf Mankells Adagio für chromatisches Waldhorn. Det var ett väldigt fint stycke och intressant också för att det var det första stycket som skrevs för ventilhorn i Sverige. Noterna finns inte att köpa så den som är intresserad får gärna höra av sig till Annamia.

Vinnarkvartetten

Resten av lördagskvällen lämnades öppen för var och en att göra vad man kände för. Pedagogerna samlades och hade en träff där Annmari hade förberett att prata om hur man lyckats rekrytera så många hornister i Linköping. Hon berättade bland annat om deras brasslekupplägg samt hur man valt att lägga upp orkesterspelet i Linköpings musikskola, som man valt att profilera som en orkesterskola. Börje och Emma berättade också om hur det är att arbeta som blåslärare i inlandskommuner och de problem man möter dels på grund av bristen på blåstradition och föräldraattityder, dels långa avstånd och dåliga kommunikationer men även ekonomiskt. Det kan gälla både problem att ha råd att låta barnen spela samt kommunens ofta väldigt begränsade budget som gör att man som musikhögskola får vara både uppfinningsrik och beredd att undervisa i allt möjligt samt att det är en fördel om man kan trola med knäna. Pedagogträffen var väldigt intressant och det var berikande att dela med sig av varandras erfarenheter och reflektioner men det var ett gäng mycket trötta pedagoger som stapplade ut från kulturskolans fikarum sent på lördagskvällen.

På söndagen var huvudpunkterna årsmötet, ett besök på Jukkasjärvi ICE Hotel, en eftermiddagskonsert i stadshuset och den avslutande jubileumsmiddagen. Bussen var verkligen värdefull under hela helgen både för transport av folk, packning och horn till olika speltillfällen och till tågstationen. Det var förstas också bussen som tog oss till Jukkasjärvi och ishotellet. Ishotellet var nog det som uppskattades mest av våra medföljande föräldrar och flera passade på att sitta ner en stund med en värmande dryck

i den unika atmosfären i hotellets ICE bar. Innan vi åkte därifrån gjorde vi även ett kort besök i Jukkasjärvi kyrka och tittade på den fina altartavlan av Bror Hjort samt den fint utsirade orgeln som är dekorerad med både renhorn och vackert björkmönstrat trä.

Konserten på eftermiddagen var i Kiruna stadshus som kommunen upplåtit för oss – trots att man under dagen haft annan aktivitet i lokalen som man fått styra undan för vår skull! Kiruna stadshus är för övrigt ett av de hus som kommer att rivras när hela staden skall flyttas för att man skall kunna bryta malm från den värdefulla malmkropp som

finns under själva staden. Konserten genomfördes med stor entusiasm av de medverkande som fick uppskattande applåder av de Kirunabor som valt att komma och lyssna. Det var passande nog en utställning i stadshuset och därför fanns ett stort antal saccosäckar utplacerade som våra unga och lite trötta hornister passade på att vila sig lite i. Två av hornisterna från Linköping passade på att spexa till det lite och spelade ett egenkomponerat stycke halvliggandes i varsin saccosäck. Varje grupp fick under konserten presentera de stycken man övat på under ensemblespelet. Proffsgruppen framförde ett stycke som man tillägnade ordförande Helena och arrangemanget kring den fina helgen. Helena blev väldigt glad men sa att det är minst lika mycket Börjes tack för han har jobbat lika hårt, om inte hårdare, med att fixa allt kring helgen.

Konserten avslutades med alla hornister på scenen där man spelade hornsällskapets jubileumsfanfar som skrivits av Hans-Erik Holgersson i tonaliteten Ess, H, Ess (SHS) samt ett jättehäftigt potpurri på låtar från Pirates of the Caribbean där Emma Wahlström utifrån ett blåsorkesterarrangemang gjort ett kanonbra arrangemang för stor valthornsensemble. Britt, Annmari och Hans var tvungna att lämna oss på söndagseftermiddagen så de var inte med oss vid söndagskvällens jubileumsmiddag, där vi njöt av tacos och glass vilket var mycket uppskattat av våra valthornsungdomar. Under middagen bjöds vi även att lyssna till lite musik av den som ville spela och styrelsen framförde hornsällskapets signaturmelodi som kanske fallit lite i glömska. Vi hade lovat att vi kanske skulle göra en norrskens-

tur under helgen. Denna kväll var vädret rätt så vi avslutade raskt middagen precis i tid innan församlingens vaktmästare låste dörren. Vi hoppade in i bussen och åkte upp på berget i Kiruna. Vål där klev alla ut och vi gick sen en bit bort från gatubelysningen för att möjligen skymta ett norrsken. Det var riktigt stjärnklart och kallt och knarrade så där härligt under skorna när vi gick. När vi kommit en bit bort i mörkret så såg vi det. Där var norrskenet! Vi stannade lite andäktigt och betraktade en lång stund den dansande ljusgröna slöjan. Lite frusna men nöjda med dagen och kvällen släntrade vi så småningom tillbaka till bussen och åkte tillbaka till våra boställen för en välbehövlig natts sömn.

På måndag morgon var det så dags att packa ihop och lasta allt i vår buss innan LKAB kom och hämtade alla med sin buss för att åka ner på en guidad tur 700 meter under marken. Detta bjöd LKAB på. Det kostar normalt väldigt mycket pengar så vi hade inte haft råd att genomföra det om inte LKAB varit så generösa. Bara att hyra en buss för att åka ner kostar minst 10 000:- eftersom man behöver speciella bussar då bromsarna på vanliga bussar normalt inte klarar nedförsbacken i gruvan. I gengäld bjöd vi hornister på en lunchkonsert i LKAB:s matsal ovan jord där programmet liknade det vi spelat i stadshuset. Efter konserten laddade vi inför hemresan genom att mätta våra magar med en subventionerad LKAB-lunch där man även fick ta med sig en frukt. De som skulle med tåget hämtades med vår buss från LKAB direkt till tågstationen där det blev stort kramkalas innan vi skildes åt. Vi norrlänningar åkte sen och lastade våra grejer och städade ur det sista innan vi vinkade hej då till Malmöborna och Thomas Ekman, som skulle flyga iväg med ett flyg senare under dagen. Resterna av pastasalladen och brödet som var kvar fick följa med i bussen och blev en perfekt middag för oss norrlänningar på vägen hem. Ett riktigt snöigt och dåligt väder gjorde att hemresan tog flera timmar längre än beräknat, men det kunde inte förstöra vårt goda humör efter den lyckade helgen. Å hur gick det med hinken med broccolisoppa kanske någon undrar? Jodå, den stod kvar där man lämnat den om än översnöad och lätt ihopfusen när umeåborna anlände till Umeå vid tvåtiden på måndag morgon.

Vi har många att tacka för att helgen blev så lyckad. Först och främst ett hjärtligt tack till Kiruna kulturskola, Kiruna kommun och Kiruna församling som bidrog med lokaler, annonsering och hjälp på olika sätt. Ett varmt tack också till

Älvsbyns folkhögskola i vars regi vi anordnade kurshelgen samt Norrbottensmusiken och Polarbröd som så frikostigt bidrog ekonomiskt till helgen. För tillagning av frukost och övrig mathållning hade vi ovärderlig hjälp av våra medföljande föräldrar, som både fixade i ordning och städade efter oss. Vi vill därför passa på att tacka alla medföljande och engagerade föräldrar. Tusen tack för ert engagemang och för ert tålamod och goda humör. Tusen tack också till våra hornproffs, Hans, Annamia och Thomas, som var så generösa med sig själva och sitt kunnande. Ett speciellt varmt tack till vår fina pianist Britt som gjorde en fantastisk insats under helgen och speciellt under konserten i kyrkan, trots kort framförhållning från vår sida och ett trasigt E i basen i kyrkans flygel. Tack också till alla er fantastiska hornister från när och fjärran i vårt avlånga land för att ni kom och spelade och spred er musik och glädje. Vi hoppas att vi får se er alla igen nästa år i kulturhuvudstaden Umeå den första helgen i februari. 🎵

Yngst på årsmötet?

Emma Andersson är 9 år och bor i Holmsund utanför Umeå. Hon började spela horn hösten 2012 och var en av de yngsta deltagarna på hornhelgen. På konserterna i stadshuset och i LKAB:s matsal spelade Emma tillsammans med Benjamin Lundmark från Skellefteå. Då spelade de Björnen sover.

”Jag tyckte det var jätteroligt i Kiruna. För vi gjorde så roliga saker där. Vi besökte Ishotellet, spelade i Kiruna stadshus och i LKAB:s lunchrestaurang. Vi hade jätteroliga lektioner tillsammans. Jag fick lära mig otroligt mycket. Jag fick nya kompisar och det var häftigt att se så många valthornister för där jag bor är det så få. De professionella hornisterna som var med spelade jättebra. De är nu mina förebilder. Jag vill bli lika duktig som de. Det var superkul i Kiruna!”

Ett samtal med hornisterna i Marinens Musikkår

Jonatan Olofzon, Emma Meyer-Widengård och Hans Widerberg

I Karlskrona har det funnits militär-
musik sedan 1680-talet då staden
grundades. Marinens Musikkår, som
då hette Kungliga flottans musikkår,
bildades 1862. Man har omväxlande
konsertverksamhet året om blandat
med statsceremoniella spelningar och
spelningar på olika militära förband.
Musikkåren består av 30 musiker,
varav tre hornister: Hans Widerberg,
Emma Meyer-Widengård och Karin
Brodin (som för tillfället är föräldra-
ledig och som undertecknad vikarierar
för). Vi satte oss ner för ett samtal:
Emma, Hans och jag.

- Hur arbetar orkestern och hur arbetar ni i sektion-
en?
- Under vinterhalvåret spelar vi nästan uteslutande
konserter, ungefär som en civil blåsorkester eller
symfoniorkester. Sedan har vi också fasta ensembler
som blåskvintett, brasskvintett, blåsoktett i gammal
militär sättning och mässingssextett på gamla instru-
ment (althorn). Vi spelar ett brassensembleprojekt
per år och ibland serenadensemble. I sektionerna
har vi inga fasta stämledare utan vi roterar på stäm-
morna, vissa veckor växlar man mellan första- och
tredjehorn och vissa veckor spelar man bara andra-
horn. Eftersom vi har en ganska liten administration
har vi också flera arbetsgrupper som musikerna sitter
i, till exempel programråd och olika planerings-
grupper.
- Hur ser blåsorkesterens repertoar ut?
- Vi har en ganska varierad repertoar med omväx-
lande musikstilar: marscher, underhållningsmusik,
originalmusik för blåsorkester, transkriptioner av
symfoniorkesterverk och mycket annat.

– Hur skiljer sig hornspel och hornets roll i blåsorkester från symfoniorkester?

– I blåsorkestern spelar man mycket mer och har kanske inte en lika framträdande roll som i symfoniorkestern. Ibland kan det vara tjockt skrivet och svårt att få fram de viktigare horninsatserna, speciellt i äldre arrangemang. Men är det ett bra arrangemang brukar det inte vara några problem. Repertoaren är också mer omväxlande. När vi spelar transkriptioner av symfoniorkesterverk kan det hända att det inte är skrivet i originaltonarten, det kan kännas lite konstigt.

– Några tips för att spela blåsorkester?

– En typisk fälla är väl att man spelar för starkt och att man försöker överrösta varandra. Behåll de svaga nyanserna också. Det är viktigt att vara lyhörd för var viktiga stämmor ligger och akta sig för att nyanserna trissas upp.

– Vilka är höjdpunkterna under er tid i orkestern?

– För några år sen var vi på en kammarmusikfestival i Tyskland och spelade hornkvartett med kvartettstycken av Hindemith, Koetsier och Tcherepnin. Sedan har vi spelat transkriptioner av till exempel Don Juan och Eldfågeln ganska nyss, vilket såklart är kul. Hans har spelat solo med orkestern några gånger, bland annat på en skivinspelning med bara Strauss-musik då han spelade första hornkonserten. Varje år kommer världskända brassmusiker till Karlskrona, till Blekinge internationella brassakademi (BIBA). Det är en av årets höjdpunkter. Då brukar musikkåren vara med och kompa solisterna. Ett år spelade hornsektionen Schumanns konsertstycke med Hugh Seanan på förstastämman.

– Vad är det bästa med att jobba här?

– Framför allt är stämningen kollegor emellan väldigt bra och Karlskrona är en fin stad, liksom resten av Blekinge. Det är också omväxlande att spela i orkestern med varierande repertoar och olika sorters framträdanden. Vi turnerar ganska mycket, vilket kan vara både positivt och negativt. Det blir mycket buss, framför allt mellan Karlskrona och Stockholm.

– Hans, du har ju varit här sedan 1993, hur har orkestern utvecklats?

– Vi har blivit fler musiker och nivån har höjts. Konsertverksamheten är mer kontinuerlig nu. När jag började kunde vi repa 9-16 på dagarna, för att det behövdes. Nu går det mycket snabbare att repa in ett

program och det blir bättre.

– Vilka är orkesterns starka sidor?

– I många andra länder har militärorkestrar ganska låg status och kanske inte håller så hög nivå heller, men här finns en stark vilja att alltid bli bättre. Vi vill vara en bra symfonisk blåsorkester, inte enbart militärorkester. Vi vet att vi är duktiga på att spela marscher så det vårdar vi, men vi vill också utveckla den övriga repertoaren och bredden av den.

– Orkestern har stark lokal anknytning och stort stöd från invånarna. Varför är det så tror ni?

– Det finns en lång marinmilitär tradition här som orkestern är en del av. Folk ser oss som deras orkester, en del av stadens själ. Att vi har en fast konsertlokal i Sparresalen och att det inte finns ett jättestort utbud av kultur bidrar nog också. Vi spelar ofta på stan. Det mest fascinerande kanske är traditionen att marschera runt i stan och spela revelj klockan 7 den första maj. Då brukar flera hundra personer möta upp och gå i släptåg efter orkestern. Publiken kan dock vara konservativ och många gånger har de varit svårflörtade när vi spelat lite modernare musik, men nuförtiden har vi stor publik på de flesta konserter.

– Vad hoppas ni på i framtiden?

– En fjärde horn tjänst! Vi får alltid pyssla med att spela fyra stämmor på tre hornister. Trioutbudet är dessutom något begränsat. Men vi har nog spelat de flesta, så vi har många triotips om någon är intresserad. Haha.

– Många av landets militärorkestrar har ju lagts ner under åren, varför tror ni MMK har överlevt?

– På andra ställen satsade man på mindre ensembler när antalet musiker drogs ner, men här har alltid blåsorkestern varit det viktiga. Det och den starka lokala anknytningen.

– Till sist, har ni någon favoritmarsch?

– Ja, kanske Marche de Bataille av Möller, säger båda. Det är en av få marscher med hornsolo. Fast den är inte så bra egentligen. In Treue fest av Carl Teike är min favorit, säger Hans. Emma lutar åt Den slaviska kvinnans avsked (Agapkin) eller Norrlandsfärger (Widqvist).

Text och foto: Jonatan Olofzon

Kerstin Ripa

Text: Hans-Erik Holgersson

Foto: Elias Gammelgård

Movitz intervjuar
Kerstin Ripa,
som frilansar på
naturhorn.

- naturhornist

– När började du spela horn?
– Jag gick först på Framnäs folk-
högskola 1991–1992, därefter
på Kungliga Musikhögskolan
1992–1996 och har sedan studerat
naturhorn på University of Indi-
ana, USA, 1996–1998.
– Vilka lärare har varit viktiga för
dig?

– Det är flera stycken. Sören Her-
mansson var min första lärare på
naturhorn. Han är fantastisk med
sitt ständiga engagemang. Han har
alltid varit en sådan otrolig sup-
port för mig. Ib Lanzky-Otto är
väldigt engagerad och en otrolig
inspirationskälla. När jag fick ett
stipendium 1998 passade jag på
att åka till Boston för att ta lek-
tioner av Eric Ruske. Det blev
tio dagar med lektioner på mod-
ernt horn fem timmar om dagen!
Ruske är nog den enda av mina
lärare som verkligen har jobbat
med min teknik och gett mig en
grund, men också ett koncept hur
man ska öva och hur man blir bät-
tre. Han är en av mina mest be-
tydelsefulla lärare. Inte minst för
den inspiration han har gett mig.
Han har absolut INGA hämningar
och spelar allt från flöjtsonater till
folkkonserter på hornet – hur bra
som helst.

Trombonisten Sven-Erik
Eriksson på musikhögskolan i
Stockholm vill jag också fram-
hålla. Han tog hand om mig på
musikhögskolan när jag kände

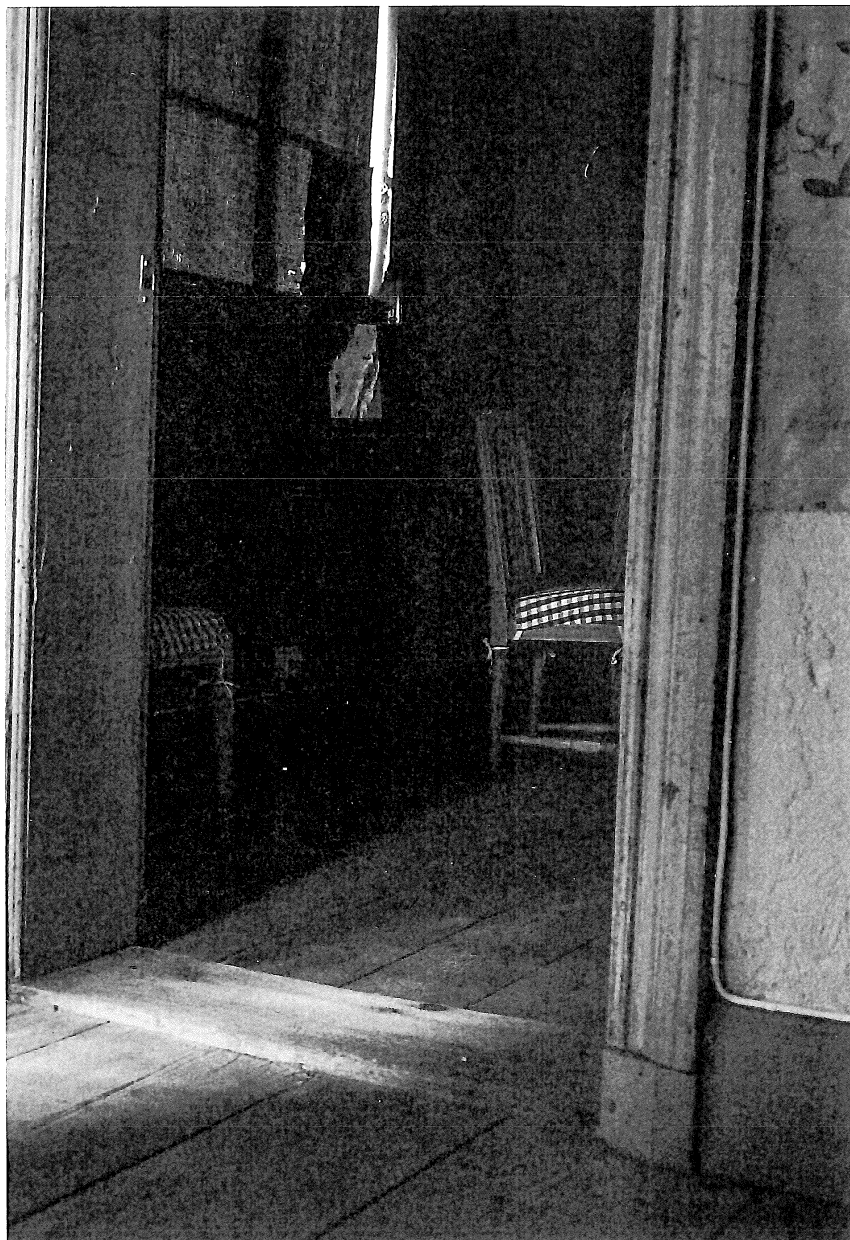
mig lite ensam och isolerad med
mitt naturhorn. Han var ett viktigt
stöd.

– Hur kom du i kontakt med
naturhornet?

– Många av mina kollegor är väl-
digt historiskt intresserade och
har läst enormt många böcker och
fördjupat sig i hornhistorien. På

så sätt har de blivit intresserade
av naturhornet ur ett historiskt
perspektiv, men det var inte så
jag kom i kontakt med det. Jag
hade en spelning på modernt
horn och vi spelade en Mozart-
symfoni med Staffan Larson som
dirigent. För mig som hornist var
det helt magiskt att höra Staffan

prata om musiken på ett helt nytt sätt. Mina lärare hade alltid bara pratat om tekniken och hur man spelar ton för ton på hornet, men aldrig fördjupat sig i musiken och visat på helheten på det sätt som Staffan gjorde. Jag gick till honom och sa att om han någon gång behövde en hornist så fanns jag där. Han sa att han saknade en naturhornist till operan på Vadstenaakademien den sommaren (1993) och om

jag tog lektioner för Sören Hermansson så kunde vi höras sen. Så jag åkte till Sören en gång i månaden och han lånade ut sitt naturhorn till mig! Jag åkte till Vadstena och jobbade med Staffan och därefter skickade Sören mig på kurs till Richard Seraphinoff i USA, som jag sedan studerade för i två år. Från honom fick jag så mycket tips, speciellt handteknik och hjälp med horn och munstycken, bygeltrix och repertoartips. För mig är det den speciella klangen

på naturhornet som är magisk. Jag blev helt kär när jag första gången hörde Lowell Greer spela Brahms horntrio.

– Vilken är den svåraste naturhornstämma du har brottats med?

– Att spela naturhorn är så många saker på en gång. I barockmusik är man ofta väldigt exponerad, kanske bara en enda aria som ibland är hög eller låg och man har bara en chans. Några välkända arior med obligat horn är t ex Bachs h-mollmässa (basarian Quoniam tu solus sanctus ur Gloriasatsen), Händeloperor som Alcina (Akt III, Sta nell'Ircana pietroso tana. Hög aria i g-horn!) och Julius Ceasars fantastiska soloaria (Akt I, Va tacito e nascosto). Men man får vänta och vänta...

I den wienklassiska repertoaren är det handtekniken som är det svåraste, t. ex. i Mozartkonserterna. Just nu övar jag på Mozarts första i D-dur. Det är ganska lågt och nästan bara stoppade toner som går snabbt men som ändå måste höras genom orkestern. Det får inte bli för spräckigt! Franz Krommers sextetter kan vara himla svåra ibland i de långsamma satserna med jättelånga hornsolon med mycket handteknik.

Opera kan vara svårt med alla bygelbyten och den speciella klang som varje bygel har, och så skall man få det att stämma direkt när man bytt bygel! Om man skall spela andrahorn i Mozarts Don Giovanni eller Così fan tutti måste man ha bra ambis för man spelar ju hela tiden och ofta mycket lågt. Stämman fungerar som en grundstomme för hela blåset och även för hela orkestern.

Man kan säga att jag har specialiserat mig på att vara en bra andrahornist. Ute i Europa innebär detta en väldig status för det är inte så många som har den rutinen. Där har man ett helt annat tänk när det

gäller naturhornspel jämfört med att spela på det moderna hornet. I en modern orkester som spelar Mozart tänker många hornister att förstahornisten ska dominera, välja klangfärg och sätta dynamiken. I de olika europeiska ensemblerna, där man spelar på tidstrogna instrument, är det precis tvärtom. Där är det jag som andrahornist som skall vara stabil i klangen, bestämma dynamiken och dominera balansen. Och då får förstahornisten gå in i min klang och

färga. Där är det speciellt viktigt att jag är stabil i min intonation, men också att jag vågar dominera. Då blir förstahornisten trygg och spelar fina solon!

På barockhorn har man mindre horn med små klockstycken och där finns det den engelska skolan: att man spelar med öppen klocka. Jag kan inte och vill inte spela så, men med min kollega Anneke Scott (som spelar med öppen klocka) så har vi hittat en lösning som funkar. Där spelar jag på mitt moderna munstycke och hon har ett original så vi får jämka ihop oss.

På mitt wienklassiska horn har jag en kopia av ett originalmunstycke, som min lärare Richard Seraphinoff har byggt. Han har för övrigt byggt alla mina horn. Det wienklassiska munstycket är längre och mer koniskt format, vilket gör att det tar bort de trubbiga ansatserna, som man vill ha i barockspel men inte i den wienklassiska traditionen. Man kan spela på vilket munstycke som helst egentligen, men varför göra det svårt för sig. Då måste man jobba så mycket inne i munnen med öppen gom och att placeringen av tungan skall bli perfekt på precis varje ton. Jag har också blivit uppmanad av mina kollegor i Freiburg att köpa ett romantiskt horn med pumpventiler för Schumann och musik från den tiden. Jag söker med ljus och lykta just nu efter ett sådant horn.

– Hur får man jobb i Europa?

– Orkesterinstrumentalister har inga agenter utan gör auditions för varandra. Man blir nästan aldrig rekommenderad om man inte spelat upp för någon. Ibland kanske någon hornist kommer på en konsert som jag spelar på och hör mig den vägen. Men vill man jobba in sig i någon speciell grupp så kan man med fördel kolla upp vem som spelar horn där och göra en audition. Oftast är det förstahornisten som väljer sin andrahornist, men med Anneke så hade jag turen att jag kände till henne. Så när min förstahornist ställde in en konsert fick jag möjligheten att välja en ny första och då ringde jag henne.

– Vilka ensembler spelar du regelbundet i?

– Drottningholms teaterorkester, Freiburger barockorkester, Collegium 1703 i Prag, Europa Galante och dirigenten Fabio Biondi, Ensemble Njord (sextett på gamla instrument), Horncraft (jazzgrupp på moderna instrument), Barokksolistene i Norge och New Dutch Academy i Holland. I sommar gör jag min sextonde sommarsång i orkesterdiket på Drottningholms slottsteater bredvid Raúl Díaz. Av honom lär jag mig fortfarande nya saker varje dag vi

spelar ihop. Han har spelat med alla och har medverkat på över 800 skivor!

– Har du varit solist på naturhorn?

– På 90-talet var jag solist på naturhorn ett antal gånger, både med barock-orkestrar och ”vanliga” orkestrar. Jag spelade Mozarts tredje hornkonsert några gånger och även Schuberts Auf dem Strom och Grauns hornkonsert och horntrio. Jag gör ibland konserter på gallerier och andra småställen. Då brukar jag spela själv både modernt horn och naturhorn. Jag blandar stilar och instrument och det

kan bli allt från folkmusik till Bach. Den 4 juni ska jag vara solist med Drottningholms teaterorkester och spela Mozarts etta för att ta emot 2013 års stipendium från vänföreningen på teatern.

– Har du egna elever på naturhorn?

– Jag har både elever på modernt horn och naturhorn. Just nu har jag inga elever regelbundet. Till mig kommer ofta de som vill få lite andra idéer än vad de får från sin ordinarie lärare. Kanske får de lite inspiration eftersom jag är en lite udda fågel i den svenska hornvärlden. Vi kan sitta i mitt kök och prata, lyssna på skivor varvat med mer traditionella lektioner.

– När jag undervisar naturhorn vill jag gärna att eleven stannar en hel dag, eller till och med två dagar. På det sättet kan jag först gå igenom olika moment i handteknik. Sedan får eleven öva själv för att hitta sin teknik och sen har vi en lektion till direkt därpå. På det sättet sätter sig tekniken på rätt sätt innan eleven åker hem. Risken är annars att man hinner glömma vissa saker och då kan det vara svårt att hitta tillbaka igen. Ibland har det också hänt att jag undervisat via Skype!

Jag blir ofta kontaktad av hornister i Sverige som vill ha tips när de skall köpa naturhorn för att spela på i moderna orkestrar, men det känner jag mig ganska okunnig i. De sammanhang som de hornen ska användas i är ju en helt annan grej än vad jag håller på med.

– Har du fått en annan syn på 1700-talets hornrepertoar utifrån dina erfarenheter från naturhornsspelet?

– Ja, absolut! Det är ju hela grejen med att specialisera sig, tycker jag. Mozart på naturhorn är så fullt av klanger och färger i många flera dimensioner än på ett modernt horn. Jag tycker att man tappat detta när man spelar på det moderna hornet. Sen menar jag inte att alla skall spela naturhorn, absolut inte. Men ibland tycker jag att det är märkligt att många hornister saknar intresse att fördjupa sig i musiken. Om

man nu står i sitt övningsrum och spelar Mozartkonserter så kanske det skulle vara lite inspirerande att kolla hur han har skrivit och vilka toner som han har ändrat klangfärg på och varför. Sen vill jag absolut INTE vara en barockpolis eller någon som vet bäst eller så. Jag är bara fast i min övertygelse och ju mer jag övar desto mer finns det att upptäcka för mig.

– Är det några konserter du minns särskilt väl?

– Just nu när jag skriver detta är jag på turné med en av mina absoluta favoritgrupper: Europa Galante och dirigenten Fabio Biondi. Jag och min bästa kompis hörde en cd med Fabio 1993 och blev heltnockade. Vi drömde om att när vi blev 40, då skulle vi spela i hans grupp. Det var lagom långt fram och en dröm totalt utan sans och förnuft. Jag menar – vilka är oddsen för att det skall hända... Men nu har Elin jobbat i Fabios grupp i fem år och jag får spela med dem regelbundet. Man kan ju inte nypa sig i armen hela tiden för då blir det svårt att spela, men konserterna vi gjorde igår och i förra veckan med gruppen var HELT magiska.

En annan helt oförglömlig konsert eller vad man ska kalla det var på en fest i Stockholms skärgård. När vi kom till festen var en hel del gäster väldigt fulla och allt var ganska kaotiskt. Jag tänkte att det där med naturhorn är nog inte det coolaste man kan göra nu, så jag låtsades som ingenting och gick för att hämta lite mat och för att mingla på festen. Då kom en bekant och sa att ”snälla kan du inte spela?” Jag hämtade hornet, men det var inte direkt någon samlad publik. Alla skrek och pratade högt med varandra. Då ställde sig svärmodern på bordet, full och glad, och skrek ”käften, nu ska hon tuta”. Så spelade jag en Gallayetyd otroligt långsamt och majestätiskt så det ekade över alla kobbar och skär. 60 personer var totalt knäpptysta. Det glömmet jag aldrig!

– Hur ser en ”normal” månad ut för dig som frilansare?

– Jag har ju varit frilans i hela min karriär för att jag trivs så bra med det. Förutom att spela naturhorn spelar jag också jazz, pop och en massa annat. Och

Forts. på sid. 18

Kerstin tipsar om några favoriter med naturhorn:

Sonatas for horn and fortepiano. Anneke Scott, naturhorn & Kathryn Cok, fortepiano. (Challenge Classics, 2011)

”Jag spelar med Anneke Scott i bl a Europa Galante och Collegium 1703 i Prag. Hon är en underbar människa som går sina helt egna vägar och vågar utmana!”

Mozarts hornkonserter. Philharmonia Baroque Orchestra, Nicholas McGegan, dirigent (Harmonia Mundi, 2011)

Brahms horntrio. Steven Lubin, piano, Stephanie Chase, violin (Harmonia Mundi, 1992)

”Lowell Greer spelar på båda dessa inspelningar. Hans klang och frasering är helt oslagbar! Brahms blir aldrig bättre, enligt mig i alla fall. Tyvärr spelar han inte längre på grund av en misslyckad operation för att han snarkade.”

Mozart: Music for Horn. Orchestra of the Eighteenth Century, Frans Brüggen. (Glossa, 2009)

”Teunis van der Zwart spelar bland annat i arian Lungi da te, mio bene från Mozarts opera Mitridate. Van der Zwart är lärare till mina kollegor i Freiburger Barockorchester och har en väldigt speciell stil, men är otroligt stabil live!”

Nordisk Hornfest i Bjerkely

Text och foto: Anita Andersson

Norsk hornklubb ordnade ett ambitiöst hornseminarium i augusti 2012. Det var ett unikt tillfälle att träffa och höra framstående solister och lärare och de som inte var där missade något stort. Hornfesten ägde rum vid Bjerkely folkhögskola i Hedmark i sydöstra Norge och föregicks av Juniorhornfest, en kurs för yngre hornister.

Deltagarna vid hornfesten fick en bred upplevelse av hornspel och hornundervisning, från Berlinfilharmonins solohornist Stefan Dohr till Brazz Brothers Runar Tafjord. Norden i övrigt representerades av finske Jukka Harju, isländske Stefan Jon Bernhardson, danske David Palmquist, svenska Annamia Larsson med flera fina solister. Stefan Dohr var huvudgäst tillsammans med låghornsspecialisten Denise Tryon från Philadelphia i USA och allt som allt bjöds det på ett rikt smörgåsbord av virtuost hornspel. Varje dag fanns det möjlighet att spela i stor hornensemble och att lyssna på eller själv spela vid mästarklass, d.v.s. undervisning med publik. Dessutom fanns det föreläsningar, gemensam uppvärmning med olika solister, jazzspel och många spektakulära solokonsalter att höra på och delta i.

Jag minns speciellt kontrasten mellan Stefan Dohrs och Annamias uppvärmningar. Dohr tog utgångspunkt i deltagarnas egna förslag på vad som ingår i uppvärmningen. Han visade inget eget fast övningsprogram, utan diskuterade begreppen uppvärmning och övning utifrån deltagarnas idéer. Efter hand framgick det att han själv lägger stor vikt vid en mycket stillsam och improviserad spelstart med ett absolut minimum av munstyckspress. Han spelar också variationer av saker som han ska spela på konsert i en nära framtid, och skiftar alltså innehåll i sin uppvärmning. I pauser gör han stretchövningar med

en gummiduk, eftersom kroppen har tagit stryk av väldigt mycket hornspel. Han kombinerar på så vis hornuppvärmning med kroppsuppvärmning. Någon deltagare i uppvärmningspratet tycktes frustrerad över att hon inte fick några konkreta övningar med sig från timmen, men jag tyckte att det var verkligt intressant att försöka följa med i Dohrs tankar kring uppvärmning. Annamias uppvärmning nästa dag var helt annorlunda. Hon följer ett fast schema, som börjar med en mjuk treklangsövning i tre oktaver. Sedan följer naturtonsövningar och skalor, flexibilitetsövning, drillar etc. Annamia menar att uppvärmningen för henne är en kombination med dagliga övningar, som annars kan vara svårt att hinna med i arbetsdagen.

Denise Tryons mästarklass centrerades kring praktiska övningar för linje i frasering och centrerung av klang; att skifta embouchure till "sur Mupp" gradvis och att vinkla hornet vid registerskiften var något hon arbetade mycket med. Hon är mycket tekniskt medveten och förmedlar en oerhört positiv stämning i undervisningen.

Jag hörde också föreläsningen om talangutveckling med Maria Becker Gruvstedt och Annmari Wangin. Där diskuterades värdet av att få eleverna att reflektera själva över sin utveckling, att sätta egna mål och att söka sin egen dröm. Detta kan ju vara tänkvärt för oss alla.

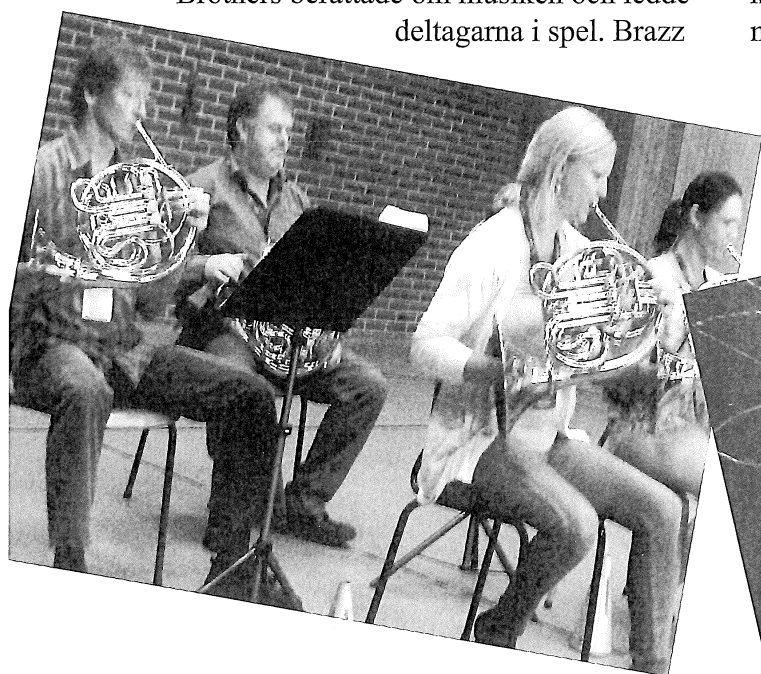
Kvällskonserten med Dohr och Tryon var en fantastisk upplevelse där Dohr spelade Glières konsert tangodansant med flexibel klang, ekvilibrism och imponerande uthållighet. Dubbelkonserten av Haydn/Rosetti var nästa nummer tillsammans med Denise Tryon i ett elegant kammarmusikaliskt samspel med glimten i ögat. Konserten avslutades med flera underhållande kvartetter med Dohr, Tryon, Palmquist och Bernhardson. De spelade bland annat en latinsk vals i arrangemang av berlinfilharmonikern Klaus Wallendorf. Valsen har lagts upp på Youtube av Berlinfilharmonins hornister som en födelsedagshyllning till Frøydis Ree Wekre.

En klass i sektionsspel leddes av Stefan Dohr. Det var Trondheims symfoniorkesters hornsektion som spelade orkesterutdrag ur symfonirepertoaren av Mahler, Brahms m. fl. Om Stefan Dohr kunde upplevas som vag i sin uppvärmningstimme, så var han här oerhört direkt och precis i instruktionen. Konkreta instruktioner, justerad placering av musikerna och ökat klangtänkande gav omedelbart förbättrad sordinklang, balans, intonation och gemensam klang. Dohr berättade också om sitt eget arbete med att jämna ut en stor registerskarv till många små och mer omärkliga skarvar. Han rekommenderade också ett medvetet byte till hög embouchure redan på lägre toner, när man ska gå från lägre till högt register.

En inspirerande timme var också klassen i jazz/afrikansk hornmusik. Runar Tafjord från Brazz Brothers berättade om musiken och ledde deltagarna i spel. Brazz

Brothers är en brasskvintett med slagverkare, och de har spelat och turnerat över hela världen i trettio år med sin jazz- och folkmusikinspirerade musik, paketerad i välregisserade konserter. Tafjord berättade om hur Brazz Brothers jobbar med lyssnande och nyfikenhet som arbetsmetod, bland annat i sit-ins med folkmusiker. Att sjunga och spela utan noter är det enda möjliga när inget gemensamt språk finns, som i Kina eller Afrika.

Gruppens musik bygger ju mycket på rytm och dans och Tafjord är svår att fånga på bild eftersom han dansar fram med hornet när han undervisar! På Nordisk Hornfest hade han en stor grupp intresserade att leda och han gav hornisterna i en baslinje och några melodistämmor i terser. Den tillfälligt skapade låten fick efter en A-del en enklare och kontrasterande B-del som inramades av en kombinerad introduktion och avslutning med improviserad

Ovan t. v.:
Trondheims
symfoniorkesters
hornsektion

Ovan t. h.:
Maria Becker och
Annmari Wangin

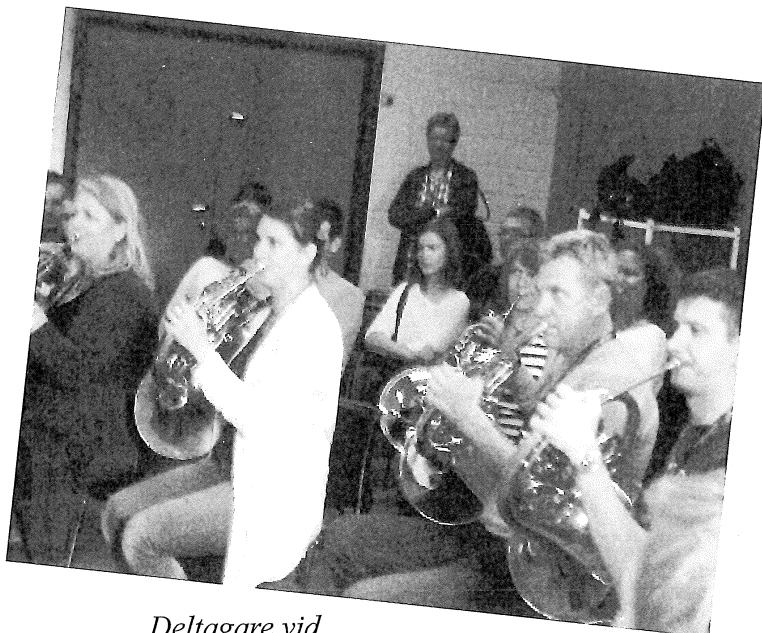
T. h.:
Tryon, Bernhardsson,
Palmquist och Dohr

solokadens. Så skapades en gehörsbaserad låt i sydafrikansk stil för stor horngrupp.

Samma kväll var det konsert i Grue kyrka med Brazz Brothers. Programmet var lagt med hänsyn till kyrkolokalen och till hornfesten, och det blev en stämningsfull kvällskonsert med stort utrymme för Runar Tafjord. Gruppen hade fått en ny slagverkare sedan jag sist hörde dem, och han tillförde verkligen humor och karaktär till gruppen.

Så här långt var det bara två dagar in i hornfesten, men jag fick med mig otroligt mycket fint och intressant på kort tid. Jag rekommenderar varmt alla att ta sig till nästa nordiska hornmöte! 🎵

*Deltagare vid
Taffjords workshop*

Hornlärarintervjun

Movitz intervjuar Anna Ström, brasslärare i Växjö och Lessebo.

På Kulturskolan i Växjö finns det tre brasslärare. Tillsammans har de ca 100 elever.

Terminsavgiften är 950:- och instrumenthyran är 400:- per termin.

I Lessebo har Anna just nu två brasselever. Där är undervisningen för närvarande gratis. Istrumentet kan man hyra från någon musikaffär om det inte finns på musikskolan.

– Vad har du för bakgrund?

– Jag kommer från Kungsbacka. På högstadiet kom Tomas Cederstrand från Göteborgsoperan och hade lektioner med mig. Sedan blev det folkis på Ingesund och där hade jag Anders Garpered som lärare och sedan gick jag i Falun ett år, med Stig Forsström som hornlärare. Efter det blev det musikerutbildningen i Malmö med Thomas Kjellén som lärare. Jag gick först två år och var sedan ett år i USA, på University of Missouri, Kansas City, UMKC, som utbytesstudent. Det var riktigt tufft. Läsåret börjar med audition till alla skolans ensembler och orkestrar. Efter sin provspelning bli man tilldelad en plats i någon av ensemblerna. Jag hamnade på första-horn i blåsorkestern och då skall man spela första hela tiden!

Det som var bra med året i USA var att man fick en väldig spelrutin. Man spelade ju hela dagarna! Att komma i kontakt med ett amerikanskt universitet och alla gästvänliga amerikanare var också roligt. Min lärare hette Ellen Campbell. Hon var jättebra. Vi var tolv i hornklassen.

Jag hade en timme individuell lektion i veckan och två timmar gemensam lektion.

Erfarenheten från USA med den ständiga konkurrensen och att man hela tiden måste tävla med sitt hornspel gjorde att jag sedan valde att gå på Musikhögskolan Ingesund och bli brasspedagog istället för att fortsätta musikerutbildningen i Malmö.

När jag var färdig jobbade jag i Norge i två år som instruktör för skolekorps i Osloreionen. Det var en bra start som lärare. Man fick mycket rutin och kom in i lärarrollen, men i längden blev det lite ensamt eftersom man sällade jobbade tillsammans med andra musiklärare. Sedan flyttade jag tillbaka till Sverige och till småländska Eksjö, där jag jobbade som brasslärare. Jag hade ca 50 elever och ledde orkester, men tyvärr bara två hornelever. Det var skönt att jobba på en svensk kulturskola med struktur och arbetslag och kul att jobba ihop med kollegor.

Under det senaste läsåret, 2012–2013, har jag jobbat i Växjö och Lessebo. I Växjö har jag 30 elever, de

flesta trumpetare. Vi är tre brasslärare på skolan så det finns fler hornlever i Växjö men det är min kollega Inger Björklund som har dem. I Lessebo håller de på att bygga upp brassverksamheten, så jag är den första brassläraren där på flera år.

– Hur rekryterar ni nya elever?

– I Växjö åker vi runt till årskurs 2 och 3 och visar alla brassinstrument. Det har startats brasslek enligt Linköpingsmodellen och i och med det har skolan köpt in små valthorn. Det är lättast att rekrytera i de små skolorna i byarna. På Östra lugnets skola har de en brasslekgrupp i årskurs 1 där det är tolv elever. Jag hade Annmari Wangin som metodiklärare på Ingesund och har på så vis med mig Linköpingsmodellen sen utbildningen. Barnen spelar på kornett, små valthorn och baryton. Man lär alla tre toner under första året. På lektionerna är det mycket sång, förutom instrumentalspelet, och man arbetar med musik på ett lekfullt sätt, där hela kroppen skall vara aktiv. Det är ett roligt sätt att arbeta på. Det finns ett färdigt grundmaterial, men man kan ju lägga till lite utöver detta utifrån vad man tycker passar. Vi har alltid med oss instrumenten till eleverna. Efter andra året, då fler toner kommer till, slussar man över dem till kulturskolans vanliga instrument- och orkesterverksamhet.

– Hur mycket lektionstid får dina elever?

– När det gäller brasslek träffar vi grupperna i deras klassrum i 40 minuter, en gång i veckan. När eleverna sedan börjar spela på kulturskolan är lektionstiden likadan som på så många andra musik- och kulturskolor: 20 minuter om man har individuell lektion, 30 minuter om man är två och 40 minuter om man är fler än två.

På kulturskolan i Växjö finns det sedan tre blåsorkestrar på olika nivåer, från nybörjare till högstadiet/gymnasiet. Det har också funnits en symfoniorkester, men just nu vilar den eftersom det inte finns tillräckligt med blåsare.

I Lessebo har jag och min kollega Ronnie Thäck något som vi kallar för Brass Off, och det är egentligen en miniversion av brassleakupplägget. Vi har haft fyra olika grupper, en grupp på varje grundskola i kommunen. Gruppstorleken har varierat beroende på vilken skola vi varit på. Minsta gruppen var på sex elever, den största sjutton elever. Vi har använt oss av fritidstiden. Vi vet i dagsläget inte hur många som kommer att nappa och bli ”vanliga” brasslever. Det är, som vanligt, svårt att få in anmälningslappen, så jag kommer ringa runt till eleverna i början på höstterminen. Det gäller att inte ge sig, för när barnen väl är på plats tycker de att det är jätteroligt!

– Hade du några valthornselever i Norge och vilken skillnad upplever du i lärarrollen när du nu jobbar i Sverige?

– Ja, jag hade en handfull hornelever i Norge. En skillnad är att de norska eleverna automatiskt är medlemmar i skolekorpset när de får instrumentallektioner, här i Sver-

ige kan man vara elev på musik- eller kulturskolan utan att spela orkester. Så mycket av spellectionen i Norge ägnades därför de hornstämmer som var aktuella i korpset, det är många stycken som ska läras in!

I Norge är spelboken ”Midt i blinken” (Gran, Vannebo, Mortensen) väldigt populär. Det är en fin bok med färgbilder och tillhörande cd-skiva. Alla låtar finns dock inte med på cd:n. Det är tre böcker i serien, men vad jag vet är bara de två första utgivna för valthorn.

Jag gillar ”Midt i blinken”-böckerna och skulle kunna tänka mig att använda dem i Sverige också. Då får man dessutom lite norsk kultur på köpet! Annars så använder jag ”Blåsbus” (Utbult). De första veckorna brukar jag dock lägga mycket krut på olika härmövningar och framför allt se till att eleven hittar c och f på hornet. Jag brukar låta eleven hitta på egna låtar bestående av de två tonerna och sätta egen text till. Jag har också några lösblad med tre- och fyrtonslåtar som vi brukar arbeta med, ibland parallellt med ”Blåsbus”.

– Vilka svårigheter upplever du som musiklärare?

– Som så många andra musiklärare märker vi av konkurrensen från ungdomarnas övriga aktiviteter. Det är till exempel inte självklart att alla elever kommer på spelningarna, trots att man har kollat av detta på senaste repetitionen. Och även på orkesterresorna kan det bli stort manfall. Av ca 25 elever i vår äldsta blåsorkester ville bara 13 stycken följa med på en resa vid Kristi Himmelsfärdshelgen. Det tycker jag är ett nytt fenomen och det gör det hela tungjobbat ibland.

– Vilka visioner har du för de kommande åren?

– Att få arbeta på en musikskola och få många hornelever så att man kan få till en riktig ”hornskola”. Det kanske inte blir i Växjö, men någonstans skulle det vara kul att ha ett riktigt stort horngång, där man kan spela kvartett och åka på hornträffar. Musiken är ju så social och det är trevligt att göra resor tillsammans och tillhöra en grupp.

– Tycker du att du har fått en bra grund för att vara hornlärare utifrån dina ”olika” utbildningar?

– Jag är väldigt nöjd med min utbildning! Jag har pluggat länge, hela sju år på olika musikhögskolor, så jag har studieskulder upp till öronen. Men jag känner ändå att det har varit värt det. Eftersom jag gick musiker först hann jag öva mycket innan jag började läsa till brasspedagog, så jag kände att jag spelmässigt hade en god grund att stå på från början. Jag upplevde att många studenter på musiklärarutbildningen var väldigt stressade över att de inte hann öva tillräckligt mycket – men så kände aldrig jag. Det var fantastiskt att få ha Annmari Wangin som metodiklärare, hon såg till att jag fick med mig allt jag behövde ur hornlärarsynpunkt. Nu i efterhand kan jag önska att utbildningen hade erbjudit lite mer när det gäller ensembleledning och det metodiska arbetet när man leder t.ex. en blåsorkester.

– Stafettfrågan från Daniel Lind, brasslärare på Kulturskolan i Umeå: ”Hur motiverar man eleverna att lägga ner tillräckligt med tid på sitt instrument så att de både utvecklas och har roligt?”

– Tidsbrist är vardag för många barn och unga, de har många aktiviteter som ska hinnas med under veckan. Jag tror att det är viktigt att förklara för eleverna hur de ska göra när de övar, så att övningen blir så effektiv som möjligt. Många elever verkar uppleva att ju mer man lär sig att spela, desto roligare blir det. Det är också viktigt med det sociala sammanhanget och att ha något att se

fram emot. Det räcker med enkla saker, som att öva inför en speldag och sedan ses en lördag och spela ensemble och kaka pizza ihop.

Anna Ströms stafettfråga, som Movitz tar med sig till nästa hornlärarintervju:

”Hur gör du för att uppmuntra eleverna till att improvisera, spela utantill och på gehör?”

Hans-Erik Holgersson ställde frågorna.

Kerstin Ripa - naturhornist Forts. från sid. 13

om man skall vara bra på det man vill göra så måste man ju också öva emellanåt. Sedan 2009 är jag anställd hos Musikalliansen, där man efter hård gallring och långa ansökningar kan bli anställd som frilansmusiker i Sverige (jag tror vi är tre hornister i hela Sverige). Jobben får man fixa själv men de dagar man inte har jobb går Musikalliansen in och står för lönen. Från och med i mars i år har min man och jag (äntligen!) fått så kallad barnomsorg på obekvämt arbetstid. Det betyder att när vi jobbar samtidigt så har vi en tjej som jobbar som barnflicka hemma oss. Så framöver kommer vi att kunna jobba mer, men också vara lediga samtidigt ibland.

En vanlig månad för mig ser ut ungefär så här: Första veckan är jag hemma och övar, skriver ansökningar eller mejlar om betalningar för jobb. Det blir en hel del ringande om flygbiljetter och annat som måste fixas till kommande jobb. Kanske kommer någon elev och bor hos oss i några dagar. Den andra veckan jobbar jag kanske i Gävle symfoniorkester och pendlar till familjen i Stockholm. Det blir mycket tid i bilen, men då

kan jag lyssna på låtar eller operor som jag måste förbereda. Gävle- orkestern är kul för de spelar en så otroligt bred repertoar. Jag får verkligen kasta mig runt i olika stilar. Tredje veckan är jag hemma igen och övar och fixar med det administrativa. Kanske får jag vara instruktör en kväll för Stockholms Läns Blåarsymfonikers ungdoms- satsning, SUB. Det är verkligen kul och ungdomarna är så entus- iastiska. Och den fjärde veckan kanske jag har en konsert i Europa, till exempel med Fabio Biondi i Torino i Italien. Då åker jag dit och repar någon dag innan konserten och flyger sedan hem igen. Mycket resa blir det och många flygplatser får man se, men det är verkligen fantastiskt att få spela med en grupp på den nivån. Vi repar ibland från 10.30 till 12 och sen på kväl- len från 19 till 22, eller tills han är nöjd... Vissa månader har jag en operaproduktion med t. ex. Freiburger Barockorchester och då kan det hända att man bor i Wien i nästan en månad. Kanske spelar jag i två arior på en hel opera, så det kan bli mycket väntan. Men då passar jag på att ta med familjen, så det blir som semester, i alla fall de

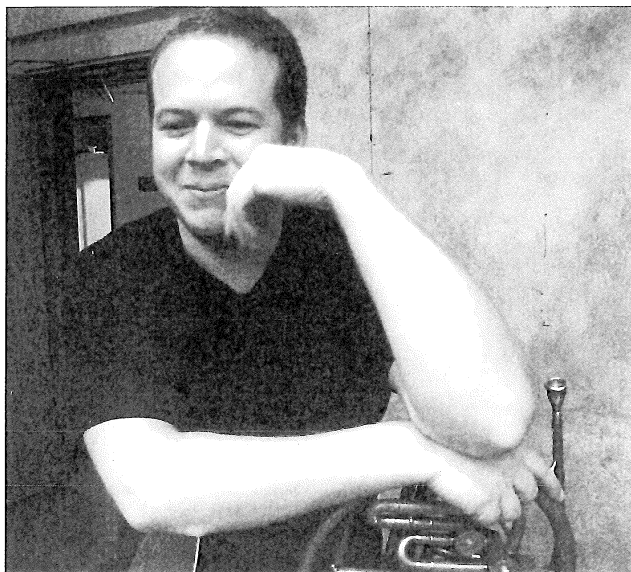
dagar som det inte är föreställ- ning.

Jag är så tacksam för mitt liv och för alla de fantastiska människor jag möter. Och jag är verkligen glad att jag frilansar. Då finns det tid att förbereda sig och jag hinner komma ikapp med det jag inte har hunnit när jag är borta längre perioder. 🎵

För den som vill läsa mer om Händels hornstämmor går det att hitta Jennifer Beakes avhandling från 2007 på nätet.

[Jennifer Beakes: The Horn Parts in Handel's Operas and Oratorios and the Horn Players who performed in these works. The City University of New York, 2007]

In Memoriam: Martin Florin

Hornisten, ingenjören och SHS-medlemmen Martin Florin har lämnat oss i en ålder av 41 år efter ett hastigt sjukdomsförlopp. Martin kom från Stockholm, där han gick i Adolf Fredriks Musikklasser. Han gjorde värnplikt i Arméns Musikkår och spelade en tid i Marinens Musikkår. Under studietiden i Norrköping deltog han i studentmusiklivet och var en av grundarna till Bråvikens Kammarsymfoniker. Sin hornistutbildning fick han på KMI för Sören Hermansson och Bengt Belfrage.

Martins hjärta klappade för musiken och han var en synnerligen aktiv fritidshornist i bland annat Orkestern Filialen, Bergslagens Kammarsymfoniker och Katrineholms Symfoniorkester. Han valdes till revisor för Svenska Hornsällskapet så sent som i januari i år.

Sofia Nygren

En man kort Björn Englund minns hornvännen Martin Florin

”Ring Martin, han kan säkert!”

Jag vet inte hur många gånger jag har svarat så när olika orkestrar ringt och behövt sistaminutenhornister. Martin kan säkert. Och det kunde han. Alltid när man var en man kort kunde man ringa Martin, för få personer var så spelsugna som han. Det kunde gälla nästan vad som helst: ett efterslagsinlägg i en brunnssextett eller andra-stämman i Förklädd gud – Martin var alltid redo att rycka ut.

Vi spelade tillsammans i mer än 20 år i ett flertal orkestrar. Stockholms ungdomssymfoniorkester, S:t Matteus symfoniorkester och Orkestern Filialen för att nämna några. Det blev hundratals spelningar. Men en spelning skiljer sig från de andra: Ein deutsches Requiem i Essinge kyrka i Stockholm, tidigt 00-tal:

Under genrepet i den trånga kyrksalen placerades hornen närmare trumpeterna än Martin tyckte var akustiskt rimligt. Martin mulnade, och krävde omdukning av hela blåssektionen. Jag minns det särskilt eftersom det var enda gången jag sett honom förlora humöret, och spelningen kom därefter att kallas ”kon-

serten då Martin blev sur”.

Martin var en entusiast. Han drev projekt, hjälpte till, engagerade sig i allt. Och som så många entusiaster var han en obotlig tidsoptimist. Det hände både en och två gånger att vi fick börja repetitionen en man kort. Men lika ofta var hans sist kvar för att transportera slagverk och notställ tillbaka dit de kom ifrån.

Att han ibland planerade bort sig från vissa repetitioner uppvägdes mer än väl av den gången han räddade halva Stockholms ungdomssymfoniorkester från en handlingsförlamad busschaufför i Puttgardens färjeläge: Efter att ha kört av färjan tappade chauffören kontakten med sin kollega i den andra bussen, där resten av orkestern och hela ledningen satt. (Det här var innan mobiltelefoner var allmän-gods). Chauffören, som aldrig förr varit utomlands, blev osäker och körde bussen åt sidan för att avvakta. Och avvaktade gjorde de. I timmar satt de i bussen på parkeringen vid färjeläget och väntade.

Det var först efter en heroisk övertalningsinsats som Martin lyckades förmå chauffören att starta

bussen igen och köra söderut. Jag satt i den andra bussen, men som jag har förstått det hade de varken karta eller andra hjälpmedel än vägskyltar och Martins karakteristiska övertygelse om att allt skulle ordna sig. Martin lyckades ingjuta så mycket mod i chauffören att bussen, många timmar försenad, kunde ankomma vårt sydtyska resmål. Turnén var räddad. Martin hade ett driv som många avundades honom, och hans tidsoptimism var en av hans stora styrkor. För vem, om inte tidsoptimisten, startar en symfoniorkester samtidigt som han leder en kör och studerar på heltid. Martin räknade med att hinna allt, spela allt och vara överallt.

Det är också därför vi är så många som nu kommer att känna Martins närvaro genom hans frånvaro. När jag vrider på huvudet kommer inte Martin att sitta där redo att dubblera något jobbigt ställe när min ork tagit slut. Jag vet inte längre vem jag ska ringa eller hänvisa till när det behövs en inhoppare med kort varsel. Och fastän Orkestern Filialens hornsektion består av tio ordinarie, kommer vi från och med nu – och för all framtid – att vara en man kort.

Fanfar SHS 20 år - Kiruna 2013

Hans-Erik Holgersson

Heroico $\text{♩} = 88-96$

Musical score for Horns I through V. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked 'Heroico' with a quarter note equal to 88-96 beats per minute. The time signature is 4/4. The score consists of five staves, one for each horn part. Horn I and II start with a forte (*f*) dynamic and play a melodic line with accents. Horn III and IV play a rhythmic accompaniment of eighth notes. Horn V (ad lib.) starts with a forte (*f*) dynamic and plays a melodic line. The score includes dynamic markings such as *f*, *mp*, and *cresc.* (crescendo).

Musical score for Trombones and Euphonium. The score is written in treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The tempo is marked 'Heroico' with a quarter note equal to 88-96 beats per minute. The time signature is 4/4. The score consists of five staves, one for each instrument. The instruments play a melodic line with accents and dynamic markings such as *f*, *ff*, and *cresc.* (crescendo).